

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 16. august 2011
Dok.: 201380

**Udkast til tale til ministeren til brug for besvarelsen af sam-
rådsspørgsmål BB fra Folketingets Retsudvalg torsdag den
18. august 2011**

Spørgsmål BB:

”Ministeren bedes redegøre for den overbelægning, der i hele 2011 har været og fortsat er i Kriminalforsorgen særligt i arresthusene og i den forbindelse bedes ministeren kommentere de forslag om aflastning af arresthusene som Fængselsforbundet er kommet med i brevet af 14. juni 2011 til justitsministeren jf. REU alm. del bilag 506.”

1. Forholdene i landets fængsler og arresthuse ligger mig i sagens natur meget på sinde. Og der er ingen tvivl om, at kriminalforsorgen er under stort pres i øjeblikket. Derfor er jeg glad for at få denne lejlighed til at redegøre nærmere for situationen.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

2. Kriminalforsorgens institutioner oplevede i 2010 et usædvanligt højt belæg, som er fortsat på et endnu højere niveau i 2011. Det har naturligvis medført udfordringer ud over det sædvanlige.

Således har det samlede belæg i fængsler og arresthuse i første halvår af 2011 ligget på knap 99 pct.

Når kriminalforsorgen i øjeblikket oplever et meget højt belæg, er det jo grundlæggende udtryk for, at regeringens konsekvente retspolitik har båret frugt.

Lige nu huser kriminalforsorgen over 350 bande- og rockermedlemmer – det vil sige, at ca. en femtedel af samtlige registrerede bande- og rockermedlemmer pt. sidder i fængsel. Det betyder med andre ord, at der er færre på fri fod til at begå ny kriminalitet.

Men når det er sagt, er jeg naturligvis helt klar over, at den vellykkede strafforfølgning og det høje belæg samtidig skaber udfordringer for kriminalforsorgen.

3. Som en konsekvens af det høje belæg – særligt i arresthussektoren – har der i mange arresthuse været perioder, hvor antallet af indsatte reelt har været højere end antallet af celler. Set over de første 6 måneder af 2011 har 25 ud af 37 arresthuse – inkl. Københavns Fængsler – haft et gennemsnitligt belæg på mere end 100 pct.

Overbelægningen i arresthussektoren har budt på en lang række udfordringer, der er blevet håndteret godt af kriminalforsorgens medarbejdere.

Logistiske udfordringer – som modtagelse af arrestanter fra politiet, placering og flytning af indsatte og midlertidig inddragelse af yderligere rum til belæg – er blevet løst på en både konstruktiv og hensynsfuld måde, omstændighederne taget i betragtning.

Samtidig er forholdet mellem både de indsatte indbyrdes og mellem de ansatte og indsatte i de overbelagte arresthuse dagligt blevet håndteret meget professionelt af medarbejderne.

4. Kriminalforsorgen orienterer mig løbende om de initiativer, der bliver iværksat for at håndtere det høje belæg i arrestsektoren bedst muligt.

Her kan jeg eksempelvis nævne, at der i en periode i foråret har været iværksat et begrænset tilsigelsesstop for dømte på fri fod, der ikke er omfattet af reglerne for hurtig indsættelse.

Dette havde bl.a. til formål at skabe plads i fængslerne, således at dømte i arresthusene hurtigst muligt kunne overføres til fængslerne og dermed frigøre pladser i arresthussektoren.

Kriminalforsorgen har oplyst, at det i efteråret er planen at iværksætte endnu en periode med begrænset tilsigelsesstop.

Desuden ved jeg, at Direktoratet for Kriminalforsorgen jævnligt indskærper over for fængslerne, at der kun må gå 5 hverdage, fra der er truffet afgørelse om placering af en indsat i et arresthus, til overførslen sker.

Og endelig har kriminalforsorgen i videst muligt omfang løbende konverteret fængselspladser til arrestpladser og taget ”bufferkapacitet” i brug for at håndtere det høje belæg.

I det hele taget er det min klare opfattelse, at der bliver gjort alt for, at de pladser, der er til rådighed i kriminalforsorgens institutioner, bliver udnyttet fuldt ud.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at analysen af kriminalforsorgens fremtidige kapacitets- og sikkerhedsbehov fra februar, som bekendt indeholder en række initiativer, som netop sigter mod at håndtere behovet for flere pladser i den lukkede sektor i 2011.

Regeringen har i den forbindelse tilføret kriminalforsorgen en merbevilling på 22,5 mio. kr. i 2011.

Analysens initiativer vedrører – foruden det nævnte begrænsede tilsigelsesstop – bl.a. også en udvidelse af ”noget for noget”-ordningen, så endnu flere indsatte, der er motiverede for et liv uden kriminalitet, kan prøveløslades på halv tid.

Desuden vedrører analysens initiativer konvertering af åbne til lukkede pladser samt en midlertidig forhøjelse af belægsmålsætningen.

Den midlertidige forhøjelse af belægsmålsætningen gennemføres i sammenhæng med dels en øget bemanning i fængsler og arresthuse, dels en styrket indsats på arbejdsmiljøområdet, herunder i relation til håndtering af konflikter og stress.

Initiativerne fra analysen er enten allerede iværksat eller under iværksættelse. Det er min forventning, at de vil medvirke til at lette presset på kriminalforsorgens institutioner, herunder særligt arresthusene.

Jeg ved, at den aktuelle belægssituation – sammen med klientellets sammensætning – i øjeblikket er en stor udfordring for kriminalforsorgen. Men jeg har også stor tillid til, at det samtidig er en opgave, som kriminalforsorgens medarbejdere er kompetente og dygtige til at håndtere.

5. Udviklingen i kriminalforsorgens belæg og i klientellets sammensætning optager både mig og kriminalforsorgens ledelse meget. Det overvejes løbende, hvordan disse forhold bedst håndteres. Derfor var jeg også glad for at modtage de forslag, som Fængselsforbundet er kommet med i det brev, der henvises til i spørgsmålet.

Fængselsforbundets brev indeholder tre forslag til at aflaste arresthusene, og disse forslag vedrører alle placeringen af bande- og rockermedlemmer.

Det første forslag går ud på, at varetægtsfængslede bande- og rockermedlemmer placeres i de store arresthuse på egne afdelinger med øget bemanning.

Selv om jeg har forståelse for forslaget, er der nu engang en række forskellige hensyn, der skal tilgodeses, når bande- og rockermedlemmer skal placeres. Det er således nødvendigt både at adskille grupperinger, der er i konflikt med hinanden, og at adskille konkrete bande- og rockermedlemmer, der er involveret i personligt funderede konflikter.

Der er desuden indsatte, som ikke bør placeres sammen, da de ”akkumuleret” bliver for stærke i forhold til de andre indsatte – og adfærdsmæssigt kan udgøre et væsentligt problem for de ansatte.

Hertil kommer, at der ofte er et større antal indsatte fra samme gruppering, der er sigtet i samme sag, og som derfor ikke kan placeres sammen af hensyn til opklaringen af sagen.

Endelig er der også en lang række praktiske og logistiske forhold, som gør sig gældende – f.eks. i forhold til transport til afhøring, retsfremstilling og lignende.

Af disse grunde er det ikke muligt udelukkende at samle varetægtsfængslede bande- og rockermedlemmer i de største arresthuse.

Kriminalforsorgen er meget opmærksom på placeringen af indsatte og foretager løbende justeringer med henblik på at sikre en hensigtsmæssig sammensætning af indsatte set i forhold til de bygningsmæssige rammer og personaleressourcer, der er til rådighed i de enkelte institutioner.

Der sker således i fornødent omfang flytning af indsatte, ligesom der foretages en løbende og konkret vurdering af behovet for yderligere personaleressourcer i de enkelte arresthuse.

6. De to øvrige forslag fra Fængselsforbundet går ud på, at dømte bandemedlemmer hurtigere overføres til afsoning i lukkede fængsler, og at man undlader at indkalde bande- og rockermedlemmer til afsoning i arresthuse, men i stedet indkalder dem til lukkede fængsler.

Jeg er som sagt fuldt ud klar over, at både belægssituationen og klientellet giver navnlig arresthusene nogle meget store udfordringer.

Det forholder sig imidlertid sådan, at afgang fra de særlige afdelinger for negativt stærke indsatte i de lukkede fængsler er mindre end tilgangen af indsatte med relation til særligt Hells Angels og Bandidos.

Derfor har det i en periode været nødvendigt at tilsige dømte fra disse grupperinger til afsoning af kortere domme i arresthuse, ligesom et antal afsonere i arresthusene må afvente overførsel til fængsel.

Kriminalforsorgen har oplyst, at der i øjeblikket arbejdes på at finde en løsning for at sikre hurtigere overførsler til lukkede fængsler – og for at begrænse indkaldelse af bande- og rocker-medlemmer til afsoning i arresthusene.

Herudover er der i forbindelse med den seneste finanslovsaftale afsat en pulje på 20 mio. kr. til indsatsen mod negativt stærke indsatte, herunder til øget sektionering i Statsfængslet i Nyborg, så bandemedlemmerne kan holdes adskilt. Og der arbejdes samtidig på at konvertere et antal pladser i et eller flere arresthuse til indsatte med relation til bande- og rockermiljøet.

Som en del af den såkaldte tryghedspakke er det desuden besluttet, at der skal etableres en arrestafdeling til negativt stærke indsatte vest for Storebælt med et særligt restriktivt regime. Ligesom Politigårdens Fængsel skal denne afdeling kunne modtage indsatte, som optræder voldeligt eller truende i de eksisterende afdelinger for negativt stærke indsatte eller i arresthuse.

7. Det er klart, at vi har et fælles ønske om, at Danmark fortsat skal være et trygt land at leve i. En af forudsætningerne for dette er, at der bliver slået hårdt ned på den organiserede bande- og rockerkriminalitet. Og ingen kan være i tvivl om, at det bliver prioriteret meget højt af regeringen.

Selv om det øgede antal indsatte med bande- og rockerrelationer medfører særlige udfordringer for kriminalforsorgens institutioner, er det min klare holdning, at der er sat nogle gode og konkrete initiativer i værk for at afhjælpe denne situation yderligere i den kommende tid.

Jeg vil afslutningsvist igen gerne understrege, at både jeg og kriminalforsorgens ledelse følger kapacitets- og sikkerhedsudviklingen tæt.

Der bliver således i øjeblikket gennemført en budgetanalyse af kriminalforsorgen, som skal danne grundlag for de kommende forhandlinger om kriminalforsorgens økonomi efter 2011. Og vi vil jo som bekendt i den forbindelse få lejlighed til at drøfte kriminalforsorgens udfordringer indgående.